

مروری بر عوامل محیطی موثر بر توسعه شهری (مطالعه موردی: شهر گرگان)

نویسنده اول^۱، منیژه تیموری^۲

۱- کیا بزرگمهر عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس

۲- دانشجوی دکتری تخصصی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد چالوس

خلاصه

ایجاد و رشد شهرها پیش شرط ها و منشأیی داشته است که عامل پیدایش و گسترش شهرها بوده اند. بی گمان محیط طبیعی در پیدایش و ازدیاد شهرها بسیار موثر بوده است. فرایند تشکیل و توسعه شهرها «براساس روابط متقابل محیط های طبیعی و فرهنگی و مذهبی می باشد. شهرهای باستانی با یکدیگر و مراکز تمدنی، روابط فرهنگی داشتند. این امر در تبادل افکار و دستاوردها و مبادلات تجاری و سیاسی و در نتیجه، بنیاد و گسترش شهرها تأثیر بسزایی داشت. فضای شهر گرگان از گذشته های دور تاکنون نمایانگر تحول کالبدی یک شهر در طول زمان است. این ساختار تحت تأثیر عوامل مختلف از قبیل ویژگی های اقلیمی، الزامات محیط طبیعی و جغرافیایی و عوامل نظام اداری- سیاسی- اجتماعی شکل گرفته است. لذا هدف از ارائه مقاله، مروری بر عوامل محیطی موثر بر توسعه شهری شهر گرگان می باشد. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی تحلیلی و روش گردآوری اطلاعات کتابخانه ای می باشد.

نتایج بررسی ها نشان می دهد که گرگان دارای موقعیت ویژه و استراتژیک جغرافیایی می باشد بنابراین، باید ابتدا توسعه شهری با توجه به ظرفیت های محیطی و اکولوژیک هر ناحیه شهری و ابعاد انسانی آن تعریف و ارزیابی شود و در گام بعدی ابعاد و اصول توسعه پایدار شهری با رویکردهای مختلف اقتصادی، طبیعی، سیاسی و... طراحی و پیاده سازی شود.

کلمات کلیدی: شهر، توسعه پایدار شهری، عوامل محیطی توسعه شهری

۱. مقدمه

ایجاد شهرها، دومین انقلاب عظیم در فرهنگ انسان، روند اجتماعی برجسته ای بود که بیشتر باعث دگرگونی روابط متقابل انسان با انسان های دیگر شد. شهرها در تاریخ تاحدودی طولانی خود، هرازگاهی شاهد تغییرات وسیع و ژرفی در وضعیت اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و جمعیتی خود بوده اند [۱]. در طی دهه های گذشته، رشد شهری در ایران به دلیل مهاجرت توده وسیعی از جمعیت به شهرها، روند شتابنده ای داشته است. با توجه به جمعیت شهری کشور در سال ۱۳۸۵، میزان شهرنشینی در این سال برابر ۴۶ / ۶۸ درصد بوده که در مقایسه با سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵، یک روند افزایشی را

* Corresponding author:
Email: bozorgmehr51@iaus.ac.ir